

Nøvn

Ein seinasta heilsan til vinmannin Eyðfinn Stefansson

føddur 17. des. 1958 og deyður 18. nov 2011

Góði Eyðfinnur, so fór eisini tú um eyðans lögnu gátt, og harvið er eitt langt og gott vinalag at enda komið.

Svært var at síggja teg liggja har so hjálparleysan, meðan tínar seinastu lívskreftir viknaðu burtur.

Tú vart longu so spakuliga farin. Sjúkan gjørdi, at ringt var at skilja alt, sum ferðaðist uppi í tínum huga, har søga, gamalt vinarlag og veruleiki runnu saman í ein, fyri okkum, ofta óskiljandi tankameldur. Men áðrenn tað vart tú ein av teimum fáu, har handalag, vit og skil runnu upp í eina hægri eind, ein sáldsom samanseting av eginleikum, ein skal leita leingi eftir.

Í eini løtu sum hesari leita tankarnir aftur til ta vinatíðarskeið vit høvdu saman, sum helst byrjaði niðri í Kommunuskúlanum, tá vit komu at ganga í framhaldsdeildini saman. Tó so, eg kendi teg longu langt áðrenn tað. Eg minnst ríku og gevandi skótatíðina, har mong onnur góð vinabond vit gjørdu, og ríku og gevandi tíðina í Hoydølum, túrarnar Yviri við Strond, í fjørðinum við báti og byrsu, harutúrarnar og hina serliga minniligu ferðina niðan á Sneis. Ella bara allar tær ferðirnar vit bara hava siti í bilinum, úti í Lítla húsi og inni í Kaldbak.

Tað er helst ikki øllum, sum fellur í lut at fáa góðar vinir. Vit vóru hepnir, vit blivu vinir, góðir vinir, vinanbundnir og seinni vinalæstir. Læstir í bond, sum ikki kundu slítast. Og tó, nú ert tú farin, men ikki langt tí tú ert har í minninum.

Til tykkum í familjuni, Jacobina, Jóannes, Arnbjørn og Ingi, tykkum beri eg míni størstu samkensluboð. Og til tín góða Jóhild, tær ynski eg at bera eina hjartans tøkkl frá okkum øllum, sum kendu og stóðu Eyðfinni nær, tú sum var um hann í einum og øllum hesa seinastu tíðina hann var sjúkur. Eg veit hann fann frið í tær, og var ógvuliga góður við teg.

Eisini tær Andras sendi eg mínar tankar, nú vinmaður okkara er farin.

Eyðfinn! Sjálvt mánin heilsaði tær í nátt, hann lýsti so bjartur í hálvari sól, kunngjórði øllum at tú farin var. Hvíl í friði góði vinur!

Vinmaður tín Jan

Nú dagurin at enda er og náttin komin nær; algóði Guð og faðir, ver hjá mínum og hjá mær.

Sanna Dahl Niclasen 1915 - 2011

Sanna Dahl Niclasen varð fødd í Vági 3. juli 1915, hon doyði í Havn 28. februar 2011.

Til ber at siga, at tá ið Sanna var smágenta í Vági, var Vágsbygd í sínum vælmaktsdøgum. Har vóru nógvir reiðarar og handilsmenn, og sjálvt um tær kanska ikki gjørdu størstu skreytirnar har, so lógu nógvar sluppir á fjørðinum tá á døgum. Í Vági vóru tá mong valahús við vøkrum urtagørðum uttanum. Sanna var úr einum av hesum húsum, barnaheim hennara var á Krosslið, har hon vaks upp saman við systkjunum, Peturi, Johonnu, Eivindi og einari fostursystur, sum foreldrini Joen Jacob (1873-1946) og Elsebeth Helena (1884-1961) høvdu tikið til sín. Henda gentan var ein lítil, faðirleys skyldkona teirra úr Sumba, sum eitur Brynhild (fødd Stenberg), og hon er mamma mín.

14 ára gomul fór Sanna í 1929 til Havnar at ganga í skúla. Pápabeiggi hennara var prósturin, Jákup Dahl, sum tá búði í Sandágerði, og hagar gekk hon til latin og at spæla við systkinabørnini Petur, Marionnu, Sverra og Regin. Nevnast kann í hesum sambandi, at tveir av javnaldrum hennara úr skúlanum í Vági fóru um somu tíð beinleiðis til Danmarkar á skúla, hesir vóru Dánjal Nolsøe, ið seinni gjørdist landsrættardómari, og Óli Jacobsen, ið seinni gjørdist bókaævørður á universitetsbókasavninum í Keypmannahavn. Báðir vóru teir ungir, tá ið teir fóR úr Vági, og teir komu ongantíð aftur til Føroya at búgva.

Í 1931 fer Sanna víðari til Keypmannahavnar, har hon tekur nýmásligt studentsprógv á einum privatum studentaskúla í 1934, og hetta sama árið fer hon undir at lesa

til lækna. Tá í tíðini var ikki bara sjáldsamt, at føroyskar gentur tóku studentsprógv, men tað var uppaftur meiri sjáldsamt, at tær fóru at lesa til lækna, og Sanna man vera millum fyrstu føroysku kvinnurnar, sum hevur tikið prógv sum lækni. Og tað var einki lægið við tí, sjálvt um hon var konufólk. “Tað gjørdi tað sama, tað var í lagi,” hevur hon onkuntíð friðarliga svarað upp á tann spurningin.

Sanna var liðug at lesa til lækna í 1941. Sum vit vita, vórðu nógvir føroyingar innibyrðdir í Danmark undir krígunum, men hon vildi gera alt fyri at sleppa heim sum skjótast. Hon byrjaði tó sína starvstíð sum lækni í Norðurljútlandi, men hugsaði alla tíðina nógv um at sleppa

heim til Føroya at arbeiða, hetta var lættari sagt enn gjørt undir krígunum.

Tá ið Sanna fyllti 90, skrivaði Marianna Debes Dahl m.a. soleiðis um henda partin av lívssøgu hennara: “Einaferð hon er í brúdleypi á Sælandi, frættir hon um nakrar gýðingar, sum eisini ætla sær til rýmingar. Hon ger ikki vandari enn at fara saman við teimum yvir um Oyrasund til Svøríkis. Í Svøríki arbeiðir hon sum lækni, til hon einaferð sleppur við flogfari til Onglands. Seinni sleppur hon við troppaskipi úr Skotlandi heim til Føroya. Tað ljóðar so einfalt, men hetta var mitt undir seinna heimsbardaga, tá ið flogfør bumbaðu úr erva og kavbátar skutu úr neðra. Og mitt í hesum

rokinum fer hetta lítla, unga konufólkið bara heimaftur á oyggjarnar at virka sum lækni,” (Dimmalætting 1. juli 2005). – Hetta er helst tann heilt stutta útgávan, og enn einaferð er sjón fyri søgn - vit hava við eitt óvanliga djarvt menniskja at gera.

Komin til Føroya arbeiðdi Sanna fyrst í Klaksvík, men høvuðsstarv hennara gjørdist á Landssjúkrahúsinum, har hon starvaðist á røntgen-deildini.

Sanna varð sett í starv sum 1. hjálparlækni á Dr. Alexandrines Hospital frá 1. apríl 1957, og høvuðsstarvið varð frá fyrsta degi at fáa skipað eina røntgendeild. Hon var við í øllum teimum mongu broytingunum, sum fóru fram á Landssjúkrahúsinum líka til hon fór úr sínum fasta starvi á heysti 1982.

Hóast nógv var um at vera bæði heima og til arbeiðis, fekk Sanna av og á eisini stundir til at skriva um tað, hon fekst við. Dømi um hetta síggja vit í greinum í Fróðskaparriti, har hon eitt nú hevur skrivað um illkynjaðar sjúkur í Føroyum, um røntgenarbeiðið í Føroyum og um søguna um nátasjúkuna.

Sanna var ein sjáldsom kona. Í eini tíð tá ið alt hetta var óvanligt, varð hon bæði studentur, lækni og kom heim mitt undir krígunum. Tú hoyrði hana ongantíð reypa, og ongantíð hoyrði tú hana ilskast inn á onnur. Sum ein starvsfelagi hennara segði um hana: tað vóru fáar kvinnur tá á døgum, sum bæði royktu sigar og lósu Information.

Slóðarin og konubrotið Sannu Dahl Niclasen var góð við okkum øll.

Martin Næs